

ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
อำเภอต๋อยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
Skills of School Administrators in the 21st Century of Educational Opportunity
Expansion Schools in Doi Saket District under Chiang Mai Educational Service
Area Office 1

จันทรรักษา ปินตาเลิศ Chanchada Pintalert

สิทธิชัย มุลเขียน Sittichai Mulkhien

มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

NORTH-CHIANG MAI UNIVERSITY

annchanchada.pintalert@gmail.com

Haripunchai Review 09/10/2023

Haripunchai Review 29/11/2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอต๋อยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอต๋อยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 130 คน ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ได้มีการหาค่าคุณภาพ เช่น IOC อำนาจจำแนก ความเชื่อมั่น และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า :

1) ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ทักษะด้านมนุษย

สัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทักษะด้านวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก และทักษะด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2) แนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเข้ารับการอบรมในสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรการฝึกอบรมการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้มีความคิดสร้างสรรค์ ด้วยการแสวงหาความรู้ใหม่มาใช้ในการบริหารงาน ควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และควรมีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนในองค์กร และควรมีกิจกรรมในการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและสนับสนุนการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ได้แก่ การเก็บข้อมูลสารสนเทศในแพลตฟอร์มต่างๆ การพัฒนาเว็บไซต์ การประชุมออนไลน์ การพัฒนาห้องเรียนออนไลน์ เป็นต้น และผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา

คำสำคัญ : ทักษะผู้บริหารสถานศึกษา, ศตวรรษที่ 21, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา.

Abstract

The objectives of this research were: 1) Skills of School Administrators in the 21st Century of Educational Opportunity Expansion Schools in Doi Saket District under Chiang Mai Educational Service Area Office 1 2) The study also explores ways to develop these skills. The research involved a sample of 130 individuals, including school administrators, teachers, and educational staff, with data gathered through interviews and various instruments like questionnaires. The research analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings of the research are as follows:

1) Educational institution administrators possess a high level of skills in the 21st century. When considering specific skill areas, the ranking of mean scores from highest to lowest showed that moral and ethical skills are the highest, followed by

skills in using technology and digital tools, interpersonal skills, vision skills, analytical and creative thinking skills, and communication skills, in that order.

2) To further develop the skills of educational institution administrators in the 21st century, it is recommended that administrators should enhance their proficiency in using the English language for communication through training programs offered by educational institutions. They should also foster creativity by seeking new knowledge for administrative purposes, promote teamwork and collaborative management, build positive relationships within the organization, and leverage information technology to collect and manage institutional data, such as using various platforms for data collection, website development, online meetings, and online classroom development. Additionally, administrators should adhere to ethical leadership principles in managing educational institutions.

Keywords: Educational Institution Administrators' skills, 21st century, Opportunity-Expanding School.

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาที่จะต้องพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลก มีแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันเตรียมความพร้อมประชากรวัยเรียนให้มีทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 3 ด้าน คือ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ เพื่อความสำเร็จทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558 : 24) ผู้บริหารจึงควรมีแนวคิดที่ถูกต้องเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น และสอดคล้องกับแนวทางการบริหารของหน่วยงานต้นสังกัดรวมทั้งมีแนวทางในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558 : 42) ทั้งนี้การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ความสามารถในการด้านต่างๆ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ซึ่งผู้บริหารจะต้องรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง พัฒนาค้นคว้าหายุทธศาสตร์ในการ

บริหารจัดการใหม่ๆ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรและนอกองค์กร ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์ ใส่ใจในเรื่องของศาสตร์ทางการสอนที่เหมาะสม และต้องเข้ามารับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครู ปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ให้กับครูผู้สอน ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับบทบาทในการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะทัดเทียมเป็นที่ยอมรับของชาติอื่น และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (สมหมาย อ่ำดอนกลอย, 2556 : 6) รวมทั้งทักษะยุคใหม่เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา และการบริหารตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ ทักษะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะดังนี้การคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม เทคโนโลยีและดิจิทัล การตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ และ คุณธรรมจริยธรรม (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559)

จากการรายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1, 2566 : ออนไลน์) พบปัญหาของกระบวนการบริหารจัดการศึกษาที่ยังไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 คือผู้สอนยังยึดติดการสอนในรูปแบบเดิม ในชั้นเรียนเน้นวิชาการมากเกินไป การเรียนรู้อย่างติดกับการสอนในหนังสือมากกว่าการปฏิบัติจริง ขาดทักษะในการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ การใช้สื่อและเทคโนโลยียังมีค่อนข้างน้อยไม่ทั่วถึง จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดและกระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 นอกจากมุ่งพัฒนาเยาวชนให้สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ต่อยอด ผู้บริหารจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ความสามารถในด้านต่างๆ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมทักษะชีวิตและอาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดอยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการบริหารงานที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อเป็นข้อมูลให้แก่อนุหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ใน

การวางแผน แก้ไข ตลอดจนการบริหารงานที่เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
ต่างๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
อำเภอต๋อยสะแกต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา อำเภอต๋อยสะแกต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่
เขต 1

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอต๋อยสะแกต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงใหม่ เขต 1 ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 188 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงใหม่ เขต 1, 2565: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอต๋อยสะแกต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ปีการศึกษา 2566 คำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่; และ
มอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970 อ้างถึงใน นิภาพร รอดไพบุลย์, 2565) และได้กลุ่มตัวอย่าง
จำนวน 130 คน ได้โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

ผู้ให้ข้อมูลในการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) จำนวน 12 คน ประกอบด้วย
ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอต๋อยสะแกต จำนวน 8 คน และครู
จำนวน 4 คน คัดเลือกจากครูที่มีตำแหน่งวิชาการ ประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีวิทย
ฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็น แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาใน
ศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอต๋อยสะแกต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ

ศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 และการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดอยสะเก็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดอยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 มี 6 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะด้านการสื่อสาร 2) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ 3) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 4) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล 5) ทักษะด้านวิสัยทัศน์ 6) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ โดยลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบบสอบถามมีค่า IOC = 1.00 และค่าความเชื่อมั่น = 0.984

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

การสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดอยสะเก็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 เก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอดอยสะเก็ด จำนวน 8 คน และครูจำนวน 4 คน คัดเลือกจากครูที่มีตำแหน่งวิชาการประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไปโดยการนำประเด็นคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดจากแบบสอบถามในแต่ละด้าน มากำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่มข้อความ จำนวน 6 ข้อ

ลักษณะเครื่องมือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้รับการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอดอยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดอยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ตามกรอบการสัมภาษณ์ โดยสรุปเขียนแบบบรรยายพรรณนา และข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล และ 2) การวิเคราะห์ผลของการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเขียนสรุปแบบบรรยายพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดอยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดอยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยพบว่า ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลและทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก ทักษะด้านวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ทักษะด้านการสื่อสารอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์นโยบาย จุดมุ่งหมาย ขอบข่าย และระบบงานภายในสถานศึกษา และนำไปสู่การปฏิบัติ	4.12	0.91	2
2. ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ	4.13	0.96	1
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถคิดที่สร้างสรรค์ โดยไม่ยึดติดกับหลักการ หรือข้อจำกัดเดิม	4.03	0.89	6

ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล
	$\bar{x}$	S.D.	
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดที่สร้างสรรค์ สามารถประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์	4.08	0.89	3
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการนำความคิดที่สร้างสรรค์ไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาสถานศึกษา	4.06	0.82	4
6. ผู้บริหารสถานศึกษาความสามารถนำความคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ไปแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.05	0.95	5
รวม	4.08	0.81	

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดอยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ดังนี้ 1) ทักษะด้านการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ สามารถติดต่อ สื่อสารได้ โดยเข้ารับการอบรมในหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษจากสถาบันการศึกษาภาษา และควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้ภาษาอังกฤษอย่างเต็มที่ 2) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาตนเองให้มีความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาระบบการทำงานในสถานศึกษาที่ไม่ยึดติดกับการบริหารงานรูปแบบเดิม ควรแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารงานโดยเน้นการมีส่วนร่วม ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มีทิศทางการประสานงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยใช้หลักการแบบบริหารแบบมีส่วนร่วมกับแนวคิดคิดใหม่ที่สามารถนำมาพัฒนางานและพัฒนาคนในองค์กรให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพ และพัฒนาขึ้นไป 3) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์อันดีกับทุกคนในองค์กรควรสร้างแรงจูงใจในการทำงานให้กับบุคลากรและเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้ทำงานร่วมกันเป็นทีม ควรมีการจัดกิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรเนื่องในโอกาสต่างๆ แสดงความยินดีกับบุคลากรในโอกาสต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีและสานสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการ

ศึกษาในสถานศึกษา 4) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเก็บข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ผ่านระบบออนไลน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น Google Drive, E-Mail และ line เป็นต้น ควรมีการพัฒนาเว็บไซต์ของสถานศึกษาให้สามารถเก็บข้อมูลสารสนเทศและประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา รวมทั้งควรใช้ระบบสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น การประชุมออนไลน์ การพัฒนาห้องเรียนออนไลน์ เป็นต้น 5) ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาเป็นที่ประจักษ์ โดยการให้เข้ารับการประเมินรางวัลต่างๆที่เกิดจากการดำเนินงานของสถานศึกษา เช่น โรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนได้รับรางวัลมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) มีผลงานการแข่งขันการสร้างนวัตกรรมของครู ผู้บริหารได้รับรางวัลเป็นบุคคลต้นแบบคนดีศรีแผ่นดิน เป็นต้น 6) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยยึดหลักความถูกต้อง ตามหลักศีลธรรม เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย และเกิดประโยชน์สุขแก่บุคลากรในโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนรวมได้เป็นอย่างดี ตลอดจนเปิดโอกาสให้ครูและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานภายนอกมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดอยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอ การอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) ผลการศึกษาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดอยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 2) ผลของแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดอยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 เพื่อการอภิปรายดังนี้

อภิปรายผลวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดอยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 พบว่า 1) ทักษะทางด้านการสื่อสาร พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่

เขต 1 มีกระบวนการหรือแนวคิดในการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ประสบการณ์ ที่ถูกส่งไปยังผู้รับสารได้อย่างชัดเจน น่าเชื่อถือ เข้าใจง่าย สรุปประเด็นได้ชัดเจนถูกต้องสอดคล้องกับงานวิจัยของ (แพรวดาว สอนองพันธ์, 2557) พบว่า ภาพรวมของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ (ไกรสร เจริมทอง, 2561) พบว่า ภาพรวมของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอและเป็นผู้นำในทุกด้าน มุ่งความเชี่ยวชาญด้านทักษะและความรู้ทางปัญญาสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศศิตา เพลินจิต, 2558) พบว่า ภาพรวมของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ (ไกรสร เจริมทอง, 2561) พบว่า ภาพรวมของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส เข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ มีมนุษยสัมพันธ์สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล รู้จักการยืดหยุ่นเห็นคุณค่าให้เกียรติผู้อื่น สร้างบรรยากาศให้เกิดความเชื่อใจยอมรับซึ่งกันและกัน รับฟังความคิดเห็นเสริมสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันภายในสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ไกรสร เจริมทอง, 2561) พบว่า ภาพรวมของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก และไปสอดคล้องกับ (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2560) พบว่า ภาพรวมผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีโดยรวมอยู่ในระดับมาก 4) ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส มีกระบวนการและทักษะทางด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยจากหลากหลายสอดคล้องกับงานวิจัยของแพรวดาว สอนองพันธ์ (2557) พบว่า ภาพรวมของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ (ไกรสร เจริมทอง, 2561) พบว่า ภาพรวมของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 32 ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก 5) ทักษะด้านวิสัยทัศน์ พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส มีกระบวนการและทักษะการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (แพรวดาว สนองฝัน, 2557) พบว่า ภาพรวมของผู้บริหารในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ (กรรณิกา เรตมอนด์, 2559) พบว่า ภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกตัวบ่งชี้ 6) ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ พบว่า มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส มีกระบวนการบริหารงานโดยปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้อื่นสอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนกร ต่อซอน (2560) พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ในภาพรวมรายด้านอยู่ในระดับมาก

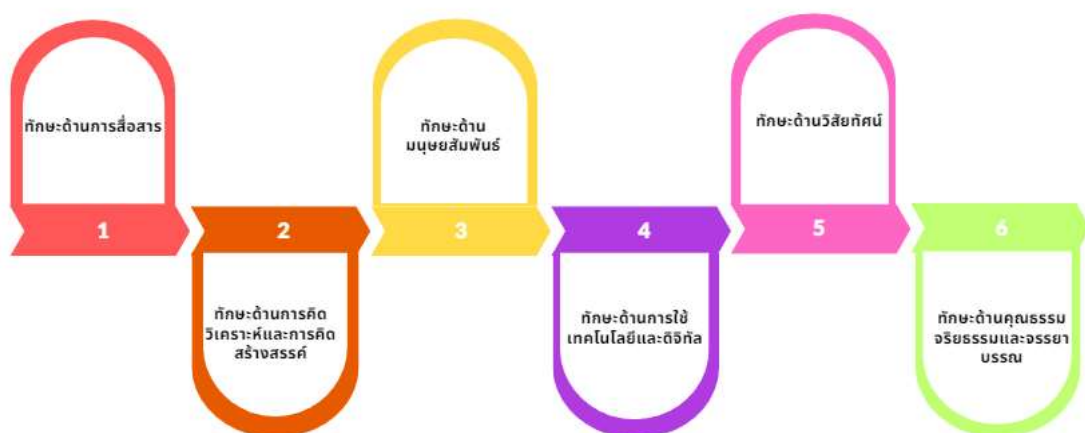
อภิปรายผลวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 แนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดอยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 1 แต่ละด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ 1) ทักษะด้านการสื่อสาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เพื่อให้สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ สามารถติดต่อสื่อสารได้ โดยเข้ารับการอบรมในหลักสูตรฝึกอบรมการใช้ภาษาอังกฤษจากสถาบันการศึกษาภาษา และควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้ภาษาอังกฤษอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญส่ง กรุงชาติ (2561) พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก และหาความรู้ใหม่ๆมาใช้ในการบริหารงานโดยเน้นการมีส่วนร่วม ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มีทิศทางการประสานงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยใช้หลักการแบบบริหารแบบมีส่วนร่วมกับแนวคิดคิดใหม่ที่สามารถนำมาพัฒนางานและพัฒนาคนในองค์กรให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพ และพัฒนาขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัยของดำเนิน เพียรคำ (2561) พบว่า โดยรวมมีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะความร่วมมือ และทักษะความยืดหยุ่น และการปรับตัวอยู่ในระดับมากที่สุด ทักษะวิสัยทัศน์และทักษะการริเริ่มสร้างสรรค์ และการเป็นตัวของตัวเองอยู่ในระดับมากตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของไกรสร เจียมทอง (2561) พบว่า ระดับความคิดเห็นของประธานกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นกรรมการสถานศึกษา

เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑาทิพย์ นามนุ (2561) พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนกร ต่อซอน (2560) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงมืองค์ ด้านคุณธรรมนำสังคม ด้านบุกเบิกอย่างสร้างสรรค์ ด้านวิสัยทัศน์ก้าวไกล และด้านแรงบันดาลใจ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนกร ต่อซอน (2560) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 มีทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้นำการเปลี่ยนแปลงมืองค์ ด้านคุณธรรมนำสังคม ด้านบุกเบิกอย่างสร้างสรรค์ ด้านวิสัยทัศน์ก้าวไกล และด้านแรงบันดาลใจ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักถึงความสำคัญของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นและสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มาใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดอยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังภาพนี้

ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ภาพที่ 1 แนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอดอยสะเก็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. ทักษะด้านการสื่อสาร ผู้บริหารควรพัฒนาความสามารถในด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้อยู่ในระดับดีและพัฒนาความสามารถด้านภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง เช่น ด้านการฟัง ด้านการพูด ด้านการอ่าน และด้านการเขียนภาษาอังกฤษ รวมถึงพัฒนาความสามารถในการนำการประชุม นำเสนอในที่สาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้บุคลากรเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ กิจกรรม ผลงานสถานศึกษาไปสู่ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภายนอกได้ทันเวลาต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองด้านการวิเคราะห์นโยบายจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายงานและระบบงานภายในสถานศึกษา ตลอดจนการนำไปสู่การปฏิบัติอยู่เสมอ พัฒนาระบบการทำงานในสถานศึกษาที่ไม่ยึดติดกับการบริหารงานแบบเดิม โดยควรจะต้องเป็นผู้ที่ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ

3. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรภายในโรงเรียน สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยควรจัดให้มีการพบปะ สัมพันธ์กับบุคลากรและส่งเสริมให้บุคลากรมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมโดยรอบ สร้างบรรยากาศให้เกิดความเชื่อใจยอมรับซึ่งกันและกัน รับฟังความคิดเห็น

4. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล มี ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดความชำนาญ ตลอดจนนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในองค์กร รวมถึงส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมภายในสถานศึกษา

5. ทักษะด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรใช้หลักการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ และเป้าหมายในการทำงาน พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรมตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน

6. ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ ผู้บริหารควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้บังคับบัญชาและผู้อื่น ปฏิบัติตนตามมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมนำหลักการบริหาร หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษา ยึดหลักความถูกต้อง ตามหลักศีลธรรม เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย และเกิดประโยชน์สุขแก่บุคลากรในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของนักเรียน เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนากระบวนการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

2. ควรศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการส่งเสริม พัฒนาวิชาชีพ และการสร้างมาตรฐานทางด้านวิชาการ

References

- กรรณิการกา เรตมอนต์. (2559). ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *ดุชนิพนธ์ปริญาดุชนิพนธ์บัณฑิต*. มหาวิทยาลัยมงกุฎราชวิทยาลัย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). *แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ*. สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ไกรสร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการการศึกษา*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ดำเนิน เพียรคำ. (2561). แนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. *รายงานการศึกษาส่วนบุคคลหลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ (นบส.ศธ.) รุ่นที่ 8*. สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- นิภาพร รอดไพบุลย์. (2565). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสระแก้ว. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

- บุญส่ง กรุงเทพฯ. 2561. ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- แพรวดา สอนง้วน. 2557. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วัฒนกร ต่อซอน. (2560). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
จัดการการศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศศิตา เพลินจิต. (2558). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สมหมาย อ่าดองกลอย. (2556). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสาร
บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 7 (1), 1-7.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1. (2566). รายงานผลการดำเนินงานของ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2558). สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล พ.ศ. 2558
(IMD2015). กรุงเทพมหานคร :สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.